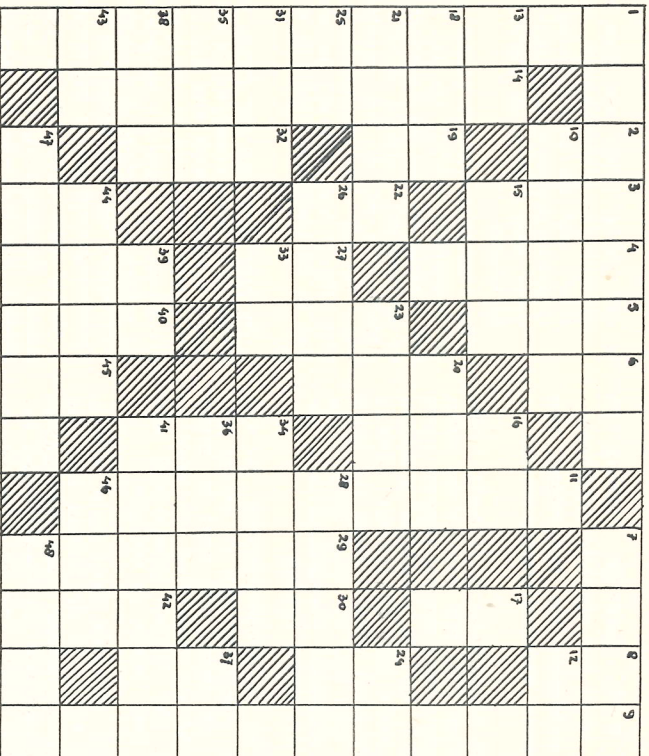

LADDERPUZZEL 95

Horizontaal:

1. beestig naar attenties; 7. lichaamsdeel; 10. verslijd; 12. militair korps (ark.); 13. persoonlijk voornaamwoord; 15. tafeltje; 16. militair onderdeel (ark.); 18. nakomeling; 20. be hoorlijk; 21. familieid; 23. vogel; 24. muzieknoot; 25. titel (ark.); 26. wooneigenheid; 28. vutigheid van de huid; 31. boom; 33. voeswoord; 34. niet helemaal; 35. bekend sportge bouw; 36. vrouwennaam; 37. naschrift (ark.); 38. forum, genik (oud-Holl.); 39. beschermingsinstituut (ark.); 41. verwachting van erigenmen; 43. leekertul; 44. voorplanmiddel; 46. visting; 47. smartelijk; 48. zuiver.

Verticaal:

1. terzijde genomen; 2. vervoersinstelling (ark.); 3. vervoersinstelling (ark.); 4. grieke godheid; 5. verbinding; 6. persoonlijk voor naamwoord; 8. titel (ark.); 9. brandweerpersoneel; 11. door handbeweging wegwerken; 14. eigerrecht; 16. dier; 17. getij; 19. muzieknoot; 20. vocht; 22. muzikaanduiding; 23. overheid stand; 24. mop (volksm.); 27. muzieknoot; 29. wilde ezel; 30. verjizing (ark.); 32. wrok, gebetenheid; 34. geluidsinstrument; 37. familieid; 39. uitstrofing; 40. gespeeld; 42. godin; 44. rank; 45. lichaamsdeel.

Een goede oplossing levert u 3 punten op. Inzendingen moeten vóór dinsdag 11 februari 1958 in het bezit zijn van mej. Hartsuiker, redactie VDH-tje.

Oplossing puzzel 91

Met het oplossen van deze puzzel zijn velen 2 punten rijker geworden, omdat er drie oplossingen mogelijk waren, namelijk

54456	74475	74478
48097	46298	46295
102553	120773	120773

PRIJSWINNARS

Nadat het aantal punten, verdiend met een goede oplossing van puzzel 91, was bijgehouden, bleek dat de heer G. G. J. Fleur, Utrecht, met 99 punten en de heer Jac. Bruijn, Loosdrecht, Den Haag, met eveneens 99 punten aan de top van de ladder staan.

De heer Fleur krijgt zijn prijs (f 10) toegezonden, de heer Bruijn kan deze afhalen bij mej. Hartsuiker, redactie VDH-tje.

Spreekuur O.R. Maanweg

4 FEBRUARI 1958.

1e pauze:
de heren v. d. Velden — Roos,
2e pauze:
de heren Laurier — Van Grondelle.

Spreekuur O.R. Utrecht

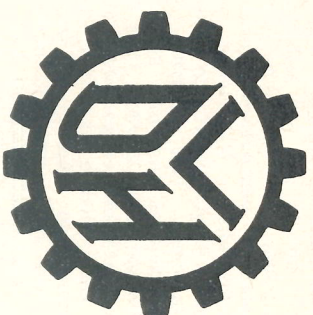
7 FEBRUARI 1958.

1e pauze:
de heren Gosman — Kreeftmeyer,
2e pauze:
de heren Van Meersbergen — Bul.

FABRIEK KEULSEKADE.

7 FEBRUARI 1958.

1e pauze:
heer Van Ree,
2e pauze:
heer Bonder.

het V.D.H.-tje

PERSONEELSORGaan van VAN DER HEEM N.V. DEN HAAG UTRECHT HOLLAND
Verkoopkantoor VAN DER HEEM N.V. en Eerste Nederlandse Autorijveifabriek N.V.

Redacteur: C. Schrevel.
Redactie-Adviescommissie: dr. Joh. H. Schreuer (voorzitter), C. A. M. Kroon,
L. F. Laurier, ds C. A. A. van Luttervelt en ing. J. Roorda.

Zinkautomaat geheimzinnig?

Als u de tientallen VDH-ers door de dikwijls beslagen ruiten ziet kijken naar deze „geheimzinnige” installatie, zoudt u zeggen: ja.

Wij zijn de heer M. J. Reidt, chef van de afdeling Nabewerking, erkentelijk voor het feit, dat hij dit stukje voor het VDH-tje heeft willen schrijven.

De mens, die werkt zonder er bij te denken, noemt men in figurlijke zin een automaat. Meestal gebruikt men het woord „automaat” dan geringachtend, omdat de hersenen bij de handeling geen verstandelijke rol hebben gespeeld.

In de techniek verstaat men onder een automaat een werktuig of apparaat, dat eigen beweegkracht bezit en gedurende enige tijd zonder bediening bepaalde verrichtingen kan uitvoeren. Uit deze definitie volgt dat automaten zeer uiteenlopend van soort kunnen zijn. Zo zijn onze uurwerken, horloges, klokken spelen voorbeelden van het eenvoudige type. Al iets meer ingewikkeld zijn de automaten voor het verkopen van spoorkaartjes, sigaretten, chocoladerepen enz. De beweegkracht wordt door de koper bij het invwerpen

van het juiste geldstuk en meestal via een elektromotor geleverd.
De moderne zeeschepen bezitten een automatische stuurwielrichting en voeren zonder menselijke hulp in een op het kompas afgestelde koers. Verkeerslichten beschikken over een zogenaamde automatische ploot, waarbij een soortgelijke doel wordt nagestreefd. Bekend is de verbinding tot stand komt zonder tussenkomst van de centrale. De apparatuur is dan in staat de manipulaties, welke in de handbediende telefoonie worden verricht, automatisch uit te voeren.

Toen na de oorlog berichten over de opzienbare ontdekkingen bekend werden, was de elektrische „denkmachine” wel de grootste verrassing die de mensheid voorgeschoteld kreeg. Reken-

en boekhoudmachines, die in wezen ook tot de automaten behoren, waren reeds lang bekend. De elektronische „rekenmachine” bracht evenwel iets wezenlijk nieuws, daar deze automaat — weliswaar op een beperkt gebied — een deel van het hersenwerk van de mens kon overnemen en niet slechts domweg doet wat hem wordt opgedragen, maar in staat is gevolgtrekkingen te maken en in een bepaalde situatie uit de omstandigheden zelf kan afleiden wat hij moet doen om een vraagstuk op te lossen of een taak te volbrengen.

In de industrie heeft het lange tijd geduurd, voordat de automaat zijn intrede deed. Ver na de ontwikkeling van de stoommachine heeft deze zijn plaats in de metaalverwerkende industrie weten te veroveren en zeer bekend zijn bij voorbeeld dan ook de draai-automaten. Opmerkelijk is het dat automaten, waarbij chemische processen binnen bepaalde grenzen beheerst moeten worden, pas weer veel later werden gerealiseerd. Door toepassing van automatische regelingen, waarbij zonder het ingrijpen van de mens, de een of andere grootheid op een vastgestelde gewenste waarde gehouden kan worden, kwamen ook deze processen voor automatisering in aanmerking.

Het automatische wekt, vooral wanneer er bewegingen en verplaatsingen aan te pas komen, bij de leek steeds bewondering op. Automatisering en automatie zijn heden ten dage bijna onvergevaard zijn uit de Amerikaanse industrie en door vele Nederlandse hoogleraren, economen, efficiency-ingeniieurs, adviseurs enz. regelmatig

Er moet wederom een nieuw Spaar-fondsbestuur worden gekozen. Dit bestuur bestaat uit zes leden, waarvan er drie leden door de directie en drie leden door de deelnemers worden aangewezen.

Het thans aftredende bestuur heeft de Ondernemingsraden verzoekt een kiescommissie samen te stellen ten einde een en ander nader te regelen. Deze commissie bestaat voor VDH-Maanweg en Ehat uit de heren J. v. d. Velden, afd. Meubelmakerij, G. van Antwerpen, afd. Nabewerking, C. Oosthoek, afd. Arbeid (ambtshalve secretaris).

Voor VDH-Utrecht, die in het aftredende bestuur eveneens een bestuurszetel bezette, is ook thans een zetel gereserveerd. Inmiddels is de aftredende bestuurder voor Utrecht, de heer Ebberhorst, bij enkele kandidaatstelling herkozen.

Naamens VDH-Maanweg en de Ehat dienen derhalve nog twee bestuursleden door de deelnemers te worden aangewezen. Zoals gebruikelijk heeft de Ondernemingsraad het personeel twee kandidaten voorgesteld, die, hoewel geen deelnemer zijnde, krachtens hun kennis en ervaring gaarne bij het personeel worden aanbevolen, t.w.

1. M. Reimerink, afd. Bedrijfsbureau Telco.

2. H. H. Righolt, afd. Metaalmagazijn.

Deelnemers in de Stichting Spaar-fonds Van der Heem kunnen met ingang van 3 februari 1958 eveneens kandidaten stellen, waarbij de volgende bepalingen zullen gelden:

De heer A. A. Duyvestein, afd. 6300, zal op 5 februari a.s. 12½ jaar bij ons in dienst zijn.

1. Kandidaten voor het Stichtingsbestuur dienen bij voorkeur deelnemer te zijn en moeten de leeftijd van 25 jaar hebben bereikt.
2. Kandidaten dienen een eventuele kandidatuur met hun handtekening te bekrachtigen.

3. Deelnemers kunnen eventuele kandidaten schriftelijk indienen bij de secretaris van de kiescommissie, hr Oosthoek, afdeling Arbeid, vóór 10 februari 1958.

Ten slotte wordt nog opgemerkt, dat een functie in het Spaarfondsbestuur enige boekhoudkundige kennis vereist. Het is anders niet mogelijk een dergelijke functie naar behoren te vervullen.

De kiescommissie,
G. van Antwerpen
C. Oosthoek
J. v. d. Velden.

VERVOLG VAN PAG. 1

gebruikt en misbruikt worden met het doel de Nederlandse industrie rijp te maken voor deze ideeën.

Reeds in de oudheid werden automaten vervaardigd. Zo werd volgens Homerus in het jaar 281 v. Chr. tijdens het grootse kroningsfeest van Ptolemaeus II een automaat in de gedaante van een vrouwenfiguur op een wagen meegevoerd. Deze vrouwenfiguur van 4 m lengte stond van tijd tot tijd op en goot melk uit een gouden schaal. Verder beschrijft Heron van Alexandrië (± 50 n. Chr.) diverse automatische apparaten, welke in tempels opgesteld waren en die na het brengen van een offer in werking traden. Heron geeft ook nog een volledige beschrijving van een klein automatisch theater, dat naar de toeschouwers kwam toerijden en waarin een toneelstuk in vijf bedrijven werd opgevoerd. Het aanrijden, openen en sluiten van deuren en het gordijn, het veranderen van de tonelen enz. werd bewerkstelligd door het dalen van een bak met zand, die de diverse mechanismen in en buiten werking stelde.

Van weer veel latere datum zijn de diverse automaten, die Leonardo da Vinci voor zeer uiteenlopende doeleinden aan het einde van de vijftiende eeuw ontworpen heeft.

In de galvanische afdeling van de Nabewerking werd in het begin van dit jaar een zinkautomaat in bedrijf gesteld. Deze uitbreiding werd noodzakelijk door de groei van de radio-, televisie- en huishoudelijke apparatenproductie.

Veel onderdelen voor deze apparaten worden uit staalplaat vervaardigd en ten einde een afdoende corrosiebescherming aan te brengen, wordt het grondmateriaal langs galvanische weg bedekt met een laagje zink. Zink is momenteel het meest goedkope metaal om op staal naar te slaan, want men verkrijgt per gulden neerslag een betere bescherming dan met welk ander metaal ook. Evenals cadmium beschermt zink het grondmetaal ijzer tegen corrosie. Zodra de combinatie zink en ijzer in aanraking komt met een aantastende vloeistof (elektrolyt), dan zal het zink in oplossing gaan. Deze zogenaamde opofferende bescherming is zeer solide. In droge lucht is zink zeer bestendig; in vochtige lucht bedekt het zich met een zwart ge-kleurd laagje, dat enige weerstand tegen verdere corrosie biedt, waarna bij verdere aantasting witte corrosieproducten, de zogenaamde "white rust" gevormd worden, die geen bescherming verlenen.

Zink, lang galvanische weg vertregen, vertoont bijna onmiddellijk na een eerste gebruik donkerkleurige vingerafdrukken van de hand, die tot verdere plaatselijke corrosie aanleiding geven. Gepassiverd zink daarentegen is zeer bestendig tegen vingerafdrukken, waardoor de verwerking op een montage-afdeling goed mogelijk wordt. Bovendien bezit gepassiverd zink een goede corrosiebestendigheid tegen vocht en condensatie, zelfs bij verhoogde temperatuur.

Voor het passiveren gebruikt men overwegend chroom zuur — zwavelzuur oplossingen in combinatie met ni-

De heer O. N. Oosterhof zal van heden af zijn advocatuur wistambu- tend uitoefenen te zijnen kantore aan de Schellinglaan 35 te Voorburg.

De heer Oosterhof blijft echter als juridisch adviseur aan onze onderneming verbonden en zal de juridische zaken van de onderneming blijven behandelen. Hij zal daartoe telere zederdagmorgen aanwezig zijn.

DE DIRECTIE.

traten, die een dunne film op het zinkoppervlak doen ontstaan, waarvan de kleur sterk kan variëren, van lichtgeel, paars, blau, olif- tot goudkleurig toe. Deze zeer dunne film, welke een belangrijke verbetering van het geheel tengevolge heeft, kan om schoonheidsredenen ontleurd worden, waarmee de bescherming helaas sterk vernindert ten opzichte van de zogenaamde zware passivering.

Aan deze zware passivering hechten wij, door de zeer uiteenlopende klimatologische omstandigheden van onze afzgebieden, grote waarde. Keurings-eisen en keuringmethoden voor passiveringen waren tot op heden internationaal onbekend. Wij mogen ons gelukkig prijzen dat de controle-afdeling in de Nabewerking er na vele beproevingen in geslaagd is, zowel keuringmethoden als -eisen op te stellen. Hierdoor werd het mogelijk een eigen passiveringsstof samen te stellen, waarmee in de automaat een maximale bescherming wordt verkregen.

Naast de passivering speelt de laagdikte in het aantastingsproces een belangrijke rol. Zink-deklagen werden enkele jaren geleden in verband met het grote toepassingsgebied in Nederland genormaliseerd. Het normaalblad V2167 onderscheidt drie laagdikte klassen, namelijk een minimum laagdikte van 5, 10 en 20 micron. Voor onze producten komt overwegend de klasse van min. 10 micron in aanmerking.

In de automaat is het gewenst in verband met de beperking van de lengte-afmetingen van de installatie deze min. laag van 10 micron in zeer korte tijd te kunnen aanbrengen. Het rendement van de meeste zinkbaden ligt ten aanzien van de toelaatbare stroomdichtheid laag. Aanbevelenswaardig was dus voor de opzet, een zinkbad met een hoog rendement dat levens een aantal goede galvanische eigenschappen bezit. Een uitgebreid onderzoek op het galvanisch laboratorium gaf ons destijds hertoe een afdoende oplossing.

Verder is de zinkautomaat geschikt gemaakt, dat behalve de gehele nabehandeling van het verzinkt product ook de voorbehandeling, zoals ontvetten en etsen mogelijk is. In totaal omvat de installatie een vijftiental baden en een droogoven.

Het transport van bad tot bad geschiedt met behulp van een hydraulisch systeem, dat uit een tweetal cilinders met plunjers bestaat, die beurtelings de brug op en neer en de armen voorwaarts bewegen. Deze cilinders worden met magnetische olieschuiven be-

Zeg, weet je dat...?

Stelt u belang in uw medemens? Waarom? Wat is het, dat u van hem interesseert?

Dat vraag je je telkens af, als je mensen over elkaar hoort praten. En dat gebeurt nog al eens. Wanneer je enige uren bij elkaar zit en je beluistert hun gesprek, dan is het in de meeste gevallen raak: ze hebben het over Kroos of Lien, over de chef of een collega, over een minister of een politiekman, vrijwel altijd over een ander mens.

Hoe praten ze daarover? Met de ernstige poging, die ander toch vooral eerlijk en op de feiten te bekijken? Met de kennelijke vrees, een ander verkeerd te zullen beoordelen?

Och kom, we weten wel beter. De feiten worden veelal terauwernood onderzocht. Ze zeggen, dat...; wehn, dan gaat men er zonder meer op door. Zeg, weet je dat van Kris en Neel? Neel? Nou zeg, moet je horen... en dan komt het verhaal. Ietsf dardelijk hoeen tijtje pikant gekleurd. Die houden het met elkaar, zeg! En hij is nog wel een getrouwde vent, hè? Oeiyojoei, ja de gekrenkte zedigheid klinkt er duidelijk in door. En dan komen de hoofden wat dichtter bijeen en de stemmen gaan in gesnoes over. Er wordt een roman over Kris en Neel gemaakt. Op welke feiten gegrond? Soms op niets bijzonders; de sensatie is erbij verzomen. Maar intussen komen die twee in opspraak.

Ja, dat is het nu juist; interesseert het ons, welke gevolgen ons gesprek over anderen voor die anderen hebben? Kijft, we hebben het vaak over onze solidariteit met elkaar, vooral als het tegen een sterkere macht buiten onze groep gaat. Maar solidariteit betekent altijd, dat je voor elkaar staat, elkaar helpt, elkaar waarschuwt, met elkaar een echte eenheid vormt. Daar behoort niet bij, dat je elkaar beroddelt. Je kunt elkaar met zulke gesprekken furaal kapot maken. O nee, maar dat bedoelde u natuurlijk niet zo, niet waar? Intussen heeft u het er wel mee bereikt. En roddelrinnens zijn bijna nooit te herstellen; dat is 't erge.

Waarom ik dat hier ter sprake breng? Omdat ik dezer dagen in één onzer fabrieken weer zo'n paar, vies geroddel tegen ben gekomen. Niemand is natuurlijk ermee begonnen; maar iedereen heeft het doorgeroddel. En enkele verhoudingen zijn spanningen geworden. En op welke gronden? Niets hoegenaamds. Dat is de vuilheid van elke onerfijheid, die begint met dat gretig gezegde: zeg, weet je al, dat...?

SCHURER.

CENTRALE ONDERNEMINGSRAAD

Deze week, namelijk dinsdag 28 januari, werd een speciale COB-vergadering gehouden ter bespreking van het rapport Vertiezingsprocedure.

Na het besprokene in de vorige COB-vergadering zijn vijf van de zes leden van de commissie die het rapport heeft voorbereid, tot de conclusie gekomen dat er niets aan de huidige situatie veranderd moet worden. Deze vijf leden spreken zich dus uit voor handhaving van de algemene vertiezingsvorm, zoals wij die thans hebben.

Een van de commissieleden, die het met het standpunt van de eerder genoemde vijf leden niet eens is, kreeg hierop van de voorzitter, de heer L. W. van der Heem, gelegenheid zijn mening naar voren te brengen.

Spreker, alhoewel geen jurist zijnde, twijfelde eraan of de inhoud van ons voorlopig reglement Ondernemingsraad, speciaal wat de vertiezingsbetreff, wel klopt met de Wet op de Ondernemingsraden.

Een van de aanwezigen meende dat deze opvatting niet juist kan zijn en wel omdat a. de bedrijfscommissie het voorlopig reglement van Van der Heem heeft goedgekeurd;

Dat lukt nooit!!

Dat zeiden wij niet alleen, maar daar waren wij vast van overtuigd. De heer Biquet, de baas van de Drukkerij, en zijn mannen dachten er echter heel anders over en wij moeten eerlijk toegeven dat zij gelijk hebben gekregen. Wij begrijpen nog niet goed hoe het mogelijk is, dat je vrijdagmiddag om 15.00 uur begint met het VDH-tje te drukken in een half ingerichte ruimte aan de Saturnustraat, terwijl je s morgens om 11.00 uur met je hele hebben en houwen nog in de fabriek aan de Laakweg zit.

De Heideberger kan weer draaien!

Wij zijn ervan overtuigd dat deze prestatie alleen geleverd kon worden, omdat er met groot enthousiasme door iedereen werd gedaan wat maar mogelijk was. Het was de vorige week vrijdagavond dan ook aanmerkelijk later dan 17.00 uur dat het werk in de Drukkerij werd stopgezet, maar de

b. een aantal leden van deze bedrijfscommissie uitdrukkelijk bevestigd heeft, dat de omschrijving in ons Ondernemingsraadreglement alleen maar kan duiden op algemeen verkiezingen.

De voorzitter van de eerder genoemde commissie merkte op dat kennelijk het standpunt van de meerderheid van de aanwezigen bepaald wordt door de situatie die wij op het ogenblik hebben, terwijl het minderheidsrapport niet uitgaat van wat wij hebben, maar wat in de toekomst mogelijk wenselijk is.

De heer Leo van der Heem kon desnoods voor beide standpunten voelen, als maar voldaan wordt aan het volgende: dat alleen wijziging in de vertiezingsprocedure moet worden aangebracht als de zekerheid bestaat dat daardoor het vertrouwen van het personeel in de Ondernemingsraad groter zal worden.

Nadat van verschillende zijden nog enkele detailopmerkingen waren geplaatst, concludeerde de voorzitter dat de leden van de Centrale Ondernemingsraad het erover eens zijn momenteel het vertiezingsstelsel niet te wijzigen.

De heren Laurier en Schrevel zullen deze kwestie verder voorbereiden ter arfhandeling met de bedrijfscommissie. Hierop sloot de heer Leo van der Heem de vergadering.

redactie kon gerust zijn: het VDH-tje was s'zaterdagds op dezelfde tijd klaar als anders en daarvoor zeggan wij allen die hiernaan hebben meegewerkt hartelijk dank!

Hoe dan ook, over een half uur moeten we draaien.

MANNENKOOR

Het instuderen van nieuwe stukken is thans zo ver gevorderd, dat toetreding van nieuwe leden op dit ogenblik het tempo tenzel zou vertragen. De dirigent, de heer Harry Holtman, heeft het daarom nodig geoordeeld voorlopig geen nieuwe leden (tenzij zeer goeioemde stemmen) aan te nemen.

Heren die mee willen doen, kunnen zich natuurlijk wel opgeven, maar zullen tot 1 juni a.s. moeten wachten voordat zij de repetities kunnen bijwonen.